

libidini parent; qui sensum suum sequuntur; qui se ipsos attollunt in magnis; & censores omnium, quibus facta sua...

Status propele facturam imaginum nonnullum erat ille, ad quem Deus Joannem vocabat. Ille huic vultu pauperum pueri imagine apparuit...

Vix detentus fuit hic poenitens, qui judicabatur insanus, cum ferreis pedibus, manicis obrutus fuerit. Spoliatus fuit, virgis caesus, corporaque ejus usque lancinatum...

Sacerdos Abulenſis factus certior de crudelitate, quae in poenitentis sui corpus exercebatur, se ad nosocomium contulit, cumque invenisset aſterum huic insanum in extrema virium infirmitate, vulneribus coopertum, & straminea culcitra male facta jacentem...

Quemadmodum noſter Sanctus in mente Dei deſtinatus erat, et melius suam abſcunderet poenitentiam. Ex Sancti Vita.

ut recens eſſet oratus, quem tempore ſuo Eccleſia daturus erat ad mollendam divitum erga pauperes duritiam; Caritas J.C. quae magnum huic Virum urgebat, illi afflavit consilium...

Hac miſeratio, ac tener affectus erga alienas calamitates, quem caritatem dicitur, nonne ſemper increvit in anima Joannis de Deo per ea lumina, quae eidem infundere divina placuit Providentia, ut officium, ad quod divinitus evocabatur...

Plenus hac cogitatione, qua conſolatione iſtuma perlabebatur Joannes de Deo ne momento quidem ceſſavit. Ergo ad ſervandum J.C. in membris ejus vocor; ait. Heu quanta mihi inde ceder gloria!

Joannes oppreſſus multitudine pauperum undique conſuetum opem ab illo imploratur, alius facti, quod ſibi facere non poſſet. Petit, hortatur, urget, quocumque ſe vertit ad illoſum xrumas ſignificandas; & caritate actus tanta vi loquitur...

Post hac nonne iure Joannes de Deo Miſericordiae Apoſtoli, & Caritatis primum nuncupari poſſet; quandoquidem pro ſuo curis, & virtutum exemplis illi faciebat, quod olim

affatus ſub lumine, ut ſe Pauperibus interſerendis, ac juvendis, ac devoveret.

Quanti fueret Joannes de Deo opem pauperibus, & infirmis praestitum.

Ejusdem argumenti.

Quo pacto Joannes vocationem suam impleverat.

Joannes de Deo iure vocari potest pro eo.

Del Filius mirabilis etiam usque ad Joannis poenitentiam convertitorem.

Quomodo in hac truce hereticae poenitentiae exercitum humilitatis.

Profunda eius humilitas, & obedientia contra filii dicitur.

Joannes de Deo divino.

olim Apoſtoli miſiſterium ſuum obeuntes. Miſericordiam in plateis palam praedicaſſent tanto fervore, ut omnibus perſuaderent virtutis hujus praxim, ipſis etiam qui diſſimili erant, veluti cum ex locupletissimo meratore mutuum petit non mediocrem auri vim in Xenodochio ſibi neceſſitates eroganda...

Joannes in dem triumphat de obediencia, quod emulit Christi consilium subiecerat. Haec miſeratio, ac tener affectus erga alienas calamitates, quem caritatem dicitur, nonne ſemper increvit in anima Joannis de Deo...

Joannis ardor in cura infirmorum.

Nulli erant miſeri quos non miſereretur.

Aliis occupationibus quibus diltinebatur, minime cum prout habent, ne iis curis vacaret omnibus, de quibus nuper locuti ſumus. Antequam domo pedem efferret, in ordinem operum diſponenda; & ſingularem praeparanda, quocumque ſe abſente erant ſolabunda, illis ſervanda, quarebat ex illis, utrum eſſent

contenti, & utrum ſe aliqua indigerent. Deinde quin conſideraret atum deſectus eſſet, per urbem redibat ad multam aſſeque noctem mendicaturus. Ita Caritas illum cogebat impendere tempus ſuum, labores, valetudinem, ipſamque vitam in proximi utilitatem. Nullam valebat reſtituere, ſemper erat in motu, & ubicumque bonum aliquod faciendum erat, illi aderat. Omnia vite ſua momenta fratrum ſuorum commodis dicata erant; ſibi depoſcebat in Xenodochio quocumque difficulta erant, alius reliquens facillora, ac minus moleſta. Prae manibus ſextentia illi ſemper erant negotia, & nihilominus totum ſeſe illi dabat, qui ad ipſum conſueſcebat. Semet tanquam pauperum omnium patrem reſpiciebat; de illis unice cogitabat; pro illis ſollicitus erat, & ſibi ſuavia curam, tempus ſuum tranſmittebat, ut illis omnia procuraret ſolatia, ita ut in infirmitatibus ſuis magis ſuavem & commodam vivendi rationem, quam alibi ubicumque invenirent. Ex Sancti Vita.

Cum innumeri pauperes ad Joannem conſueſcerent, & propter multitudinem eorum, qui opem ab illo petebant argenti deficeret, non oblitus documenti ſibi a Conſeſſario ſuo de Abula traditi, neminem dimittebat, ſed pro illis adeo ſe convertebat, quibus eſſet iſdem opitulandi facultas; nullum negligebat ex bonis operibus, quae divina illi exhibebat Providentia, & ad divites tanta vi, & unctioe loquebatur, ut ſere ſemper eodem in ſua deſideria pertraheret.

Hiſpania tunc dominabatur Philippus II. qui Caſtella Princeps tantum appellabatur, quia vivebat adhuc Carolus Quintus illius pater. Joannes de Deo notus erat aliquibus iſtius aulae viris, qui Granata illum viderant. Hi de illo ad Principem verba fecerunt, qui etiam illum cupit videri. Ex quo coram admiffus fuit. Joannes in genua proſtravit, cumque falutavit verbis chriſtiana ſimplicitate dignis, quae adeo Principi placuerant, ut ſeſe ad ipſum relevandum dimiſſerit. Hinc in ſecretum penetrare illum adduxit, factis diebus audientem, & illum dimittere imperavit, ut non modica viſa auri pro pauperibus numeraretur. Joannes poſtmodum adductus fuit ad duarum ſilium Principis conclavia, quae die collocauit de illius noſocomio, & de ratione, qua illud moderabatur; utraque illum doctis cumulavit & generi ſuo, & pietati congruis. Honorarie quoque earum ancilla hominis aſpectu ſui voluerunt, a quo ita zedificatae ſunt, ut complures pretioſos lapides vendiderint eorum pretium pauperibus Joannis de Deo collaturae.

Tenera miſeratio Joannis de Deo erga pauperes agrotantes non patiebatur illum eorum curam negligere in iis, qui ſunt maxime neceſſaria, videlicet majorem impendebat curam ſaluti animarum, quam corporum. Quam iocundum ſpectaculum illum videre hoſtantem agrum morti proximam viribus igneis, excipientem extremos anhelitus ejusdem in agone poſiti, eique forentem opem, ut in ſpiritu poenitentiae, & Religioſis officia ſpiritus Apoſtoli, quae ſemper fuerat animatus; egiſſet, non Medicum ſolum, verum & Apoſtolum, & Miſeratioſis reliquens converſionem peccatorum, dum vivunt, ſibi mortis eorum tempus reſervat, a quo pendet aeternitas. Sermo Manuſcriptus.

Quam jucundam videre Joannem de Deo mortuos Eccleſiae, ſi minus cum pompa, ſaltem juxta communes Eccleſiae ceremonias. Quod ſpectaculum illum videre poſte concubia incedentem, iſportam humeris, manibusque viſa gelentem ad populi elemoſynas colligendas idque per imbres, ventos, aliaque cali injurias, elata voce clamantem: Fratres, redemite animas veſtras elemoſynis. Quid gratius, quam offendere Virum huic humeris ſuis inſiſſimus, quo ſecus viam reperit, deſerentem! ſed quantum corpus ejus jejunio, vigiliis, auſteritatibus attritum eſt, ſatis crebro labitur ſub tam gravi ſarcina, & Caritas ſua illi vires miſtratur, ut ſurgat. Dicant vobis Caritas Joannis factam eſſe Angelis ſimil, & hominibus ſpectaculum; urbes Granatae ſentimus ad illius zelum explendum omnes inſirmos ſuos miſſiſſe; ſaucios omnes, Claudos, viduas, & orphanos, ſenes, & pueros derelictos in Xenodochio illius aſylum nactus fuiſſe? Dicant Angelos illi adjuutores fuiſſe pauperibus deſerentibus, & Salvatorem ipſum eidem apparuiſſe ſub imagine pauperis agrotantis, pallidi, atque deſormis quem cum Joannes humeris impoſitum in noſocomium detuliſſet, abluens pedes ejus, cognovit ex cicatricibus & facie corſicante. Sermo Manuſcriptus.

Praeter pauperum & agrotantium curam, quibus Joannes de Deo ſe penitus devoverat, zelus ejus ad omnia bonorum operum genera extendebatur. Peculiare illi donum erat ad ſerviſſimos inimicos conciliandos, & lenitate ſua proprios convertebat, & Sanctos faciebat. Advenas & peregrinos recipiebat, eoſque per urbem conquirebat, ut ſuam domum adduceret. Incomparabili ardore ſtudebat Virginum honeſtati, quae periclitabatur, earumque neceſſitati ferebat opem. Ipſe etiam inviſebat lupanaria ut perditas ſuae mulieres a libidine revocaret; eique peculiariter inviſebat, ne ad iſtius ſordes revertentur, abunde miſtrabat quae ad vitam illis erant neceſſaria, & ſi inveniri poterat occaſio, honeſto in matrimonio eas collocabat. Conciliabat etiam diſſidentes, obaratos, ac ſolvendo impares cum creditoribus diligebat, efficiens ut dato quoviſſimo ad ſolvendum ipſatio ex alieno zio emergerent. Ille crucifixi imaginem manu gerens per publicas plateas, & compita exibat prohibitorum juramentis, & ſcelera, quae patrabantur. In carcereſ uſque deſcendebat,

ratibus proſpicere.

Joannes de Deo alios etiam ad exercitum impellit.

Conſultum ſe ad aulam Hiſpaniae a utrum pauperibus aliquam opem inveniret.

S. Joannes de Deo non minus mirum gerit curam animarum a quam corporum poſiti agrotantium, & pauperum.

Nullum non movet lapidem ut pauperum poſiti neceſſitati ſubveniat.

S. Joannes de Deo curam non immoſtrabat in ſuis agrotantibus, ad omnia & bona ſua bene extendebat.

bat, ut homines perditos, ac desperatos salutis pertraheret ad Deum... Docent SS. Patres, Marthæ, ac Mariæ munera raro in una...

Deo foris orationis & precibus eius, quam vis tot negotiis distrahatur.

Deus confidens in bonitate & providentia Dei.

Deus confidens in bonitate & providentia Dei.

Deus confidens in bonitate & providentia Dei.

nimum calorem quem in itinerebus suis pertulerat. At tamen nunquam de re nulla conquestus est, quoniam pati gaudebat, atque corpus suum sive æstu, sive frigore mortificare oblectabatur.

Carnis prudentia, temeraria illa divinarum rerum interpres, ferre non poterat, quod Joannes de Deo pauper omnibusque bonis nudatus tantum opus ageretur... Magna a San- ti Joanne in Deo confidens in Instituto re Xenodochii Granatensis.

Magna a San- ti Joanne in Deo confidens in Instituto re Xenodochii Granatensis.

Cur nobis non æque ac Joanni de Deo persuasum est, pauperes vere esse membra C. J. ? Heu ! si æque ac illi, nobis hæc veritas esset probata, hæc illos cum me complecteremur...

Hæc a Joanne in Deo confidens in Instituto re Xenodochii Granatensis.

Pro Ecclesiæ bono, & ad fovendam Caritatem in regno Hispaniæ fuisse optandum, quod Joannes de Deo plures annos vixeret, sed caritas ipsa fuit mortis vice causa: talis occasio illius fuit. Cum jam incidisset in morbum, & ei nuntiatum fuisset flammis exundationem auferre magnum lignorum...

Causa mortis eius, quæ ad mortem præparatio.

Dicere, Joannem de Deo magni xenodochii curam suscepisse, idem est ac brevissimis verbis inuere, illam austerissimam, ac penitentem duxisse vitam: quid enim fingi potest hoc munere gravius, atque molestius ? Tamen Sanctus noster etiam post Nolosonii sui institutionem singulares austeritates exercuit.

Modus, & circumstantiæ mortis eius.

cupiditate quam citius sacrificium suum absolvendi. De Deo tantum cogitabat, de Deo loquebatur, & jam fidei oculis prospectans vite alterius bona, festinabat ingredi caelestem Jerusalem. Intelligens vires minui, & inflare finem peregrinationis suæ, Fratres suos alloqui voluit. Singulos cohortatus est, eisque ostendit, quid ipsis pro sanctificatione eorum, & pro pauperum famulatu faciendum esset: illi vero dolore correpti non nisi lacrimis respondere poterunt, sed diligenter fore in exequendis mandatis ejus: quomodo illis æger potestum vale dixisset, incidit mox in quantum extatis speciem, qua diu mansit. Adstantes rogavit, ut paullisper recederent, ac se solum relinquerent. Perhæsit aliquandiu in admirabili mentis excessu, & cum omnes secessissent, Archiepiscopus privatis illum allocutus est, eumque obtestatus est, ut ingenue fateretur, quomodo se haberet, & utrum quidpiam illi negotium faceret, quod ad afferret medicinam. Joannes de Deo, qui verus erat Obediens filius, & qui Unctio Domini nihil dissimulare conueverat, illi confessus est, se nocte superiori ab Archangelo Raphaelè inuolatum fuisse, a quo certior factus fuit Deum pro se esse, ut cum illo faceret misericordiam ipsam ex hoc mundo eripiendo; sanctissimum quoque Virginem aspectu suo illi fuisse dignatam, eique pollicitam futuram ut Angelus Raphael, & S. Joannes Evangelista, qui tunc illum comitabantur, essent Ordinis ipsius, pauperumque ejus Patroni. Denique cognoscens horam suam advenare, quandoquidem mortis hora illi fuerat revelata, & fratri fuerat, Regulæ ejus se vestibus induit, arreptaque Crucifixi imagine, quam super se gestare conueverat, ad aram in genua prostravit. Illi lacrimas ubertim effudit, elicitus actus contritionis, & amoris Dei extrema cum humilitate, ad eorum vite lux adoravit, cumque ita clara, & perspicua voce pronuntiasset, ut ab illis, qui in proximo aderat cubiculo exaudiretur, hæc verba: *Jesus, Jesus in manus tuas commendo spiritum meum*, effudit animam, & ad recipiendam laborum suorum coronam profectus est.

Ita S. Joannes de Deo, qui dum viveret fervor orationem dilexit, oras quoque mortuus est, & quod notandum est, corpus illius etiam post animæ separationem in genua fessit in supplicis morem, & quodammodo in sua perhæsit oratione; quandoquidem ex D. Hieronymo in S. Pauli Eremitarum Principis vita, hic fuit unus oratio eorum Deo. Unde licet inferre non multos esse Sanctos, qui modo sanctiori mortui sint, & qui majorem habent rationem cum statu beatitudinis in caelis, quorum unica occupatio est supremam Majestatem laudibus excipere, & adorare; citra nemum affirmare etiam possimus nullum hominem post obitum majoribus honoribus fuisse decoratum. Legatur quidem in historia fœderis illud, & majori cum pompa celebrata seu propter coalescentes populos, ac principes, seu propter exteriorem orationum magnificentiam, sed nullum invenietur, in quo major civitatis reverentia, amor, & dolor: que unica ratio est, quæ valeat detinere parentari; cum reliqua impedienda tantum sint tanquam simplices ceremonie, & ipsa profusa humana.

Neque illud prætermittendum est, quod Archiepiscopo in cubiculo, ubi aderat Sanctum corpus, ingrediente, accidit prodigium illi simile, de quo verba fecimus, cum de illius oratione loqueremur; omnia enim arbor arca campam notu sonuerunt, & sonitum adeo tristem, ac lugubrem ediderunt, ut calum quoque doloris percipere ob illius mortem esse videretur. Hoc signum fuit incolis prætere quæ in Liebant patris, patronique sui: simulque per totam civitatem gemitus, & lacrimæ percrebuerunt. Compta Viduarum, & orphanorum ululatus personabant, quibus victum præbebat: Alii etiam pauperes extremum dolorem testati sunt, & ipsi divites portendebant, Granatensis princeps magna laboraturum miseria; illi enim, qui caritas publica innotebat, e mundo decesserat. Denique sanctus hic Vir tanta erat in veneratione, ut omnia artium corpora, omnes Religiosæ communitates, omnis civis urbis, omnes Magistratus, & variorum Tribuanam ministris illius funus præsentia sua honorare voluerint, quasi injurias, quibus olim, ad tempus, Sanctum hunc Virum affecerat, repararent. *Ex San- ti Joanne.*

Omnes etiam honores isti modicum est, nisi addatur, mundum universum cognovisse, & enucleasse virtutem ejus post mortem. Archiepiscopo Granatensis in sacellum convertit cubiculum ubi decessit, alterum quoque adificatum est, ubi oratus fuerat. Mox ad illius Canonizationem devenit, quæ a Papi Innocentio XI. peracta fuit, postquam quadringentorum, & sexaginta testium excepta fore juramenta, ex quibus innotesceret Sanctum hunc mille, & ultra miracula perperasse, & seminum ad illius intercessionem confugisse, qui vitæ damnatus non fuerat: ita ut donec manebit Ecclesia, donec fideles non deerant, Joannis memora futura sit in honore; nomen illius fit observandum, & invocandum, & caritatis ejusdem encomium celebrandum. Pauperes illum semper præsentem tanquam Patrem, & patronum suum: Hispania, & præsertim Granata Civitas, que illius aspectu, atque laboribus decorata fuit, semper se beatam putabit, eo quod testis fuerit ardentissimæ illius caritatis. Revocabat illa summo cum dolore memoriam præfectionum, quas olim eidem confavit, in novissima æque læticia prop. gabit memoriam beneficiorum, quibus ab illo fuit aucta, & tribuitur, se credidisse, omnia perdere, cum mors illius lætissimè invidens Sanctum huic

Hodary, Paneg. Tom. II.

virum eripuit. Verum si magnus hic Sanctus terram se non dignam deseruit; fideles tamen, & præsertim pauperes sperandi locum habent, tenerum hunc, & amantissimum vitam, quos Ecclesiæ reliquit tanquam successores suos, & qui tanto cum zelo perseverant cum pauperibus operam præstare, quam antea ipsorum Patris præstiterat.

Quam Sanctum, & Deo acceptum est minus pauperibus subveniendi! quandoquidem hoc fugebatur Dei Filius, cum nobiscum vivere dignatus fuit. At nonne proprium eorum est, qui se deoverunt servitio Domini per peculiarem vite professionem, quale sunt Fratres Caritatis? Heu! si vitæ que Christianam Religionem proficitur, primam habent Christianissimi spiritum, hi sane vacarent obeundo matri, quod est dignum adeo nomine quod gerunt, & adeo conforme legi, quam amplexi sunt. Sed quemadmodum Sacra Textus innuit, cum Christianorum numerus creverit, inreputat caritas in cordibus eorum; & zelus iste adeo refrigerat, ut vis superstiti hodierna die aliqua scintilla in piis aliquot animabus, quas adiaro, ut laborem meritumque adeo sanctæ actionis partiantur cum Religiosis, qui se deoverunt piæ exercitationi agris pauperibus interveniendi. Hæc subinde invadunt, & si minus illis suppetet, unde bonis suis illis subventiam, saltem nemo est, qui aliquid non possit afferre solatium, opem ferens in sexcentis necessitatibus, quas iidem accendere possunt; cum illis bonos Sermones habens, pios sensus illis inspirans, adhortans illos ad patienter sustinenda mala, que sustinent, & ad illi convertenda in pretium, quo pietatem proficitur æquare possent zelum horum Sanctorum Fratrum Joannis de Deo; sine aliis auctoritate præter eam, quam sua illis Caritas præbet, possent distriberere pacem verbi Dei familiaribus hortamentis apud miseris, quibus nunquam non egent minus, quam corporis ære. Alere possent ægrotales alioque vitæ verbo ad imitationem horum Religiosorum, cum illi communes gratiam ministrant, illis sanctis munire Sermonibus, eosque ad bene moriendum, & ad æternitatis cogitationem præparare. Nulli sunt tandem piæ voluntatis sensus, quos illi his inspirare non valeant. Ex facti Filio Dei omnia hæc optima officia præstantur in persona pauperum ægrotaantium, quas calidus gratias, ac favores sperare non poterunt ab illo, qui palam edixit, se tanquam filium factum habiturum, quidquid uni ex minimis suis factum fuerit? Infirmorum in nosocomiis visitatio illi toto celo est acceptior, quam invidis visitationes que urbanitatis officia municipum; hæc Caritatis actiones post rei domesticam essent numerum vicissitudo, que vos facere occupare. Assiduas in Templis, & prolixis precibus, in qua nonnullæ veram itantur devotionem ad aliquod tempus interpolata, ut simul Marthæ, ac Mariæ conficiatur officia, non minus Deo gratia est; immo etiam illi est acceptior post tanta merita; *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Hæc in civitate plurimi sunt Ecclesiastici, qui sexcentis bonis operibus occupantur, cur non liceat, mihi & hoc illis suaderere, nonniamquam videnti, ut ad Sanctorum horum Fratrum imitationem solentur, erudiant, hortentur, & pauperibus ægrotaantibus serviant? Propheta quidam in persona Filii Dei, inquit, se a Spiritu S. missum esse, ut pauperibus prædicet, *Evangelizans pauperibus: misit me. Zelotes hi ministris Domini hoc ipsam facere poterunt, si eodem spiritu animentur. Immo neque is labor erit pauperes procul inveniendi; eorum paupertas, & ægritudines in hunc Sanctum locum conveniunt. Mellis est matura, & parata; eos obsecro, & obsecro, ut ad illam demetendum accedant. Sunt Religiosi, quorum caritas nihil nisi occupationem, & munus inquiri; si voluntaria paupertas, quam proficitur, illos ab elemosynis erogandis dispensat, quas alii conferre possunt, optime norunt elemosynam spirituales eo pretiosorem esse, quo anima nobilior est corpore, & inter caritatis officia, illa que proprius spectant ad animæ salutem, ceteris quibuscumque esse præferenda.*

Vere dicere possumus Nosocomiam in civitate, scholam esse virtutis, domum Caritatis; quia illa ibi modis omnibus exercetur per omnium bonorum operum proximo non sine pauperibus, atque nobilissimis intentionibus: quippe ratio, que nos illic adducit, est respiciendi Deum in fratrum nostrorum persona, & cogitandi nos illi opellam nostram præstare, cum ægrotaantibus delerimus, & tandem pauperibus subvenire secundum pia exempla horum Religiosorum, qui peculiarem hanc professionem emittunt, omne tempus, curas, sudores, que suos impendendi, ut miseris vario morborum genere languentibus optulerant. Facile est videre, spiritum eorum occupatum cogitatione serviendi Salvatori eidem, non alium mentur ad posse; ideoque nihil ultra requirunt, ut amantur omni devotionis sentu, quo possunt. Beati fi in actionibus ipsis que maxime tumultuosa sunt semper Dei præsentiam tunc, rati se non solum propter Deum infirmis pauperibus, sed ipsi Deo operam præstare. Ex optimis hæc exemplis facile intelligi potest, aliquando Deum propter proximum esse relinquendum, quamvis melius mihi dictum videatur, Deum propter Deum ipsum relinquendum esse; vere enim Deo hæc impenditur servitium, que pauperibus, & ægrotaantibus adhibetur.

De munere infirmis pauperibus, & agris ad exemplum Fratrum Caritatis.

Ecclesiastici et Regulares hæc præstare melius possunt, quam alii.

Inde vero Sancti Joannis de Deo, Fratrumque ejus opera reipublica, & peculiariter infirmis pauperibus fit utilior, quod pii Religiosi tot adeo famulatio rationibus addunt obligationem voti, ac sollemnem promotionis, qua profectur, se adeo pig exercitacioni operam navaturus, ideoque illam navant majorem affectu, fervore, & fidelitate. Profecto illa quiet professionem, quam emittunt proprium esse characterem, quo ab aliis Religiosis feceruntur, & quo in stabili sinu continentur, qui non secus ac Ordines alii, subsistit perenni successione persequatur Deo tam sancto maneri devoturum: quae apostolicam nota est divinae providentiae erga infirmos pauperes omnium statum, & conditionum; quoniam illa hoc pacto iis praebet solatium, quod superste natura aeternum est. Ne patitis tamen sanctam hanc exercitacionem ita propriam esse illorum, qui utro sibi obligationem impoferunt; ita ut alii nequeant, & minime debent in illius partem accedere. In hoc molestia labore non desit, unde expleatur caritas illorum omnium qui voluerint ejusdem participes fieri. Id genus pauperes sunt publici infirmi; licet mihi per vos, hoc nomine illos appellare; quoniam publica Caritati deservit sunt. Omnibus indiget, & difficillimum est, ut necessitati adeo generali provideatur, nisi omnes ex se aliquid contulerint. & dicere satis est, hoc esse infirmos, atque in hoc statu omni commodorum genere destitutos: ita ut proprie fiat obiectum actionum omnium caritatis, quae possunt exerceri; & sane videtur Dei Filius illos complexus fuisse in exprobatone illa, quam ingeret aliquando illis, qui renuerint, vel neglexerint subvenire eis in omnibus necessitatibus: *Infirmus eram, & non visistis me: (Matth. 25.)* perinde ac diceret, eo in statu ad quem redactus erat, se tot rerum indigno pro anima, & corpore, ut necessitas sua latere non posset, ita ut nemo poterit causari ignorantiam suam, neque ullam excusationem asserre, quod opem non tulerit. *Infirmus eram, & non visistis me.* Addamus ad haec a sanctis hinc Fratribus Deo servitium praestari in persona pauperum incomparabili fervore, & fidelitate, ita ut nobis sit iustissima credendi causa, Joannem de Deo, socioque illius, qui hoc vivendi genus instituerunt, caelesti lumine affatos fuisse, ut tantum opus ferventer, & omnibus laboribus sustinerent, sicut videmus, aegrotis solatium afferentes in omnibus illorum infirmitatibus, ac necessaria illis remedia ministrantes, eos ad salutem revocaturi. Caritas, quae animantur, efficit ut ad vivum eorum mala sentiant, qui sunt viventes imagines Filii Dei super terram; ita ut quilibet ex his Fratribus dicere possit cum S. Paulo, *quis infirmus? & ego non infirmus?* In me metipso eas experior infirmitates, quibus alii laborant. Nobis igitur credendum locum est, illos nunquam suis deesse officiis, quibus se devoverunt, cum ea omni cura, & fidelitate, quae ab illorum Caritate possit desiderari. *Auctor Roccus.*

Non veteor asserere bellus hominum miserere, & homines belluarum; sed nos bellius deterrere, licet homines esse gloriamur, homines majorem inhumanitatem, quam belluas excipimus. Hoc saepe Joannes de Deo fecerat cogitare. Quis nostram se ipsum colligens, ex se querit, quid fiet de hoc paupere, quem secus viam vidit? Quid ille die illi comedit? Ubi hac nocte quiescit? Ite pauperes Christiani, alios querite liberatores: maria trajectite, alta climata optate, paupertas vestra majus profugium apud Barbaros, quam apud Fideles inveniet. Quoniam miseris querele causa est, cum se ita crudeliter videre derelictos? Offerent ne illi pro nobis preces suas, qui precibus eorum aures obstruimus? Optabuntne nobis bona, qui illos suis malis derelinquimus? Aut e contra de nostra inhumanitate conquirentes videntes nos adeo sollicitos in his persequendis, quae ad nos minime pertinent; & adeo frigidus, ac inertes in tribuendo illis, quod ipsorum est? Grederens possunt, divitis, & pauperis eundem esse creatorem, eumque in thesaurorum suorum distributionem omnium rationem habuisse? Attendite doctrinam hanc. Vos, quibus aridet fortuna, creditis nullum adversitatis premi, vos qui inter delicias & voluptates veramini, vobismet persuadete neminem tribulationibus agitari; vos qui omnia possidetis, creditis illis nulla se indigere. Beatus Joannes de Deo, cujus cogitationes sunt subtiliores, & cor nostro ad misericordiam propensus, sibi persuaserat, pauperes & infirmos amicos esse J. C. potentissimos, illius perfectissimas esse imagines, & membra carissima. Cum S. Chryologo noverat, Divinam Sababrem se in eos transformare, & illos in se. Per illorum morbos, & infirmitates intuebatur characterem magnitudinis, & divinitatis, ut loquitur S. Augustinus & sub hoc intuitu illos honorabat, amabat, consolabatur, restitabat, illis manibus propriis deserviebat, & circum illos obsequissima quaque exercebat, & laboriosissima ministeria. Natura ita constitutum est, ut tristes hodie locos horreamus, ubi paupertas ac morbus conjunctis viribus ad hominis interitum contendunt. Vix animum inducere possumus ad illic pedem inferamus; non desunt unquam rationes, ac colores, qui nos deterreat. Tabidus timeatur aeri lamentabiles ejulatus audire, & horrentia videre ulcera formidamus. Aspectum fugimus morientiam, cogitamus, ut nos mortales esse cogitemus, atque ut nobismet nostris propriam exculem ignaviam, culpam reficimus in temperantem gracillitatem; & ad longe aliam intentionis nostrae rationem confugimus. Joannes de Deo nequaquam levibus hinc artibus se felicitate; similis nostri secundum naturam, sed nobis generosior secundum gratiam omnia natura facta fuisse superavit, pro viribus suis, immo ultra vires suas egenibus operantibus, se quoque voto adepti, ut in eorum ministerio viverent, & mereatur. P. Simon a Virgine Carmelita in Panegyrico S. Joannis de Deo.

Stupiditas
Fidelitas
munus ad
co. subum
& fandum
realitatem.

PRO SANCTÆ URSULÆ
Patronæ Sanctimonialium Urfularum Panegyrico
MONITUM.

Proposita duo extrema in Sancta hujus elogio evitanda sunt; quorum primum est immoderata, ac temeraria illorum criticis, qui quodcumque a praeclaris Auctoribus de Sancta hac narratur, inter fabulas censent amandandum; alterum vero priorum oppositum eorum est, qui sibi licere volunt admiscere circumstantias adeo a veritatis specie abhorrentes, ut locum praebuerint de ipsa historia, deque S. Ursulae, sociarumque ejus Martyrio dubitandi. Medium igitur quod est tenendum, est sequi traditionem Ecclesiae sanctae probatam, & qualem nota melioris Historici referunt.

Quod spectat ad rationem argumenti hujus pertractandi, veor, quin adentur loci communes de Martyrio, vel de Virginitate puritate, unde hauriuntur argumenta, quae ad tot alias secus eisdem, quae sanctissimos petulere cruciatus ob eandem causam, possunt applicari, curandum esse ut proprius Sancta hujus character inveniat, ea asserendo, quibus inter ceteras maxime eluceat, qualia sunt ejus obedientia voluntati Patris sui, submissio Divinae voluntati propter multos studii ipsius adeo opposita; vita solitaria, & profusus sancta, quam ducit in Asia, qui locus est innocentiae sanctissimus; constantia, quam praestulit, & quam sociis immissit pro fidei, & puritatis suae incoluntate; effectus, quem illis peperit exemplum in tanta Virginitatis multitudine, & qui ad hanc diem perseverat in tot Sanctimonialibus, quae de illius nomine inceperunt, & zelum ejus imitantur in erudiendis adolescentulis, quas alunt ad pietatem. Haec ea sunt, quae in proposito argumento, solidas, & particulares suppeditare possunt consideraciones.

PARAGRAPHUS PRIMUS.
Varia Sermonum hujus Argumenti systemata.
Eo quod castitatem amaverit, ideo benedicta eris in aeternum. Judith. 5.

I. Equaque generis sui nobilitati referendae sunt acceptae benedictiones, quae usque in saeculorum finem Ursulae impartientur, sed castitati, quam ita semper colavit, ut infimo quoque generi decorem possit asserre. Quis unquam recentes laudes memoriae ejus tribueret, si vitae suae

tempore non aliam habuisset magnitudinem praeter eam, quae infirmos oculos mundanorum perfringit? In sepulcro, incineres redacta, non secus ac homines ceteri, jam pridem alteram invenisset mortem in oblivione popularum, qui de illa non amplius cogitent. Sed Caelo gratia habeantur; generi, ex quo illam in lacem edidit providentia, novit peritiam adjicere puritatem, & hoc illi in vindicta ab eo fato, quod plerique terra principes experiantur, cum eorum memoriam paullatim obliterant, & tandem amittunt alteram vitam hanc quam sibi in aeternitate fame pollicebantur, & quam fortasse unice post hanc vitam sperabant. Eo quod castitatem amaverit, ideo benedicta eris in aeternum. Donec Jesus Christus in terris veros habeat cultores, laudes Ursulae enantiabantur, quia per-

perfecto castitatis amore flagravit. Quomodo enim amavit nobilem hanc virtutem, quae hominem super se ipsum extolens eum similem facit sublimibus spiritibus, ac super eosdem sublimis spiritus se attolens pervenit usque in finem divinitatis quae situm sponsum fidelibus, secundum S. Cyprianum fecerunt? Ita Deum amat
1. Amore vigilant, ut eam conservet.
2. Amore efficaci, ut illam inspiret.
3. Amore strenuo, ut illam tueatur. Eius vigilantiam deprehendit inter alia scopulos, ut castitatem conservet. Deprehenso efficaci aut innumerabiles Virgines, quibus inspiravit; Denique fortitudinem aperit inter Barbaros, a quorum insulibus illam defendit. Hoc est Panegyrici illius argumentum. P. Marturan.

II. *Mulierem fortem quis inveniet? precor & de ultimis scribis praesumit.* Prov. 31. Licet verum sit, Virginitatem aequae nobilitate, & pretiosam, ac mollem, fragilisque esse utriusque sexus communem, negri tamen non potest, quomodo peculiari jure perineat ad femur, cuius ornamentum est, & virtus, quae in eo prae ceteris in pretio est: communis quippe sententia maximum gloriam multumque in illius incoluntate constituit, ita ut ad eam fartam tectam servandam, propriam etiam vitam liceat, & decet impendere. Sin autem virtuti hinc adeo mirabili addis decem servandi fidem, quae non minus pretiosa est, & cum Sanctus quidam Pateranensis Virginitatem appellat, tunc Christianarum Virginitatem constantiam, quae ad utramque tendam Martyrium subierunt, & quae vulgo duplici hoc ex loco laesitate fuerunt, ut ex eis plena, & integra referretur victoria; tunc, inquam eorum constantiam exequi tenit, & Christiana Religio magna producere consuevit exempla, tanquam fortuniditas, & generositas miracula. Sed inter illos, qui in propagandis duabus hinc virtutibus emicuerunt, credo vos mihi oblituros non esse, si unquam ex principibus loci Sancta Ursula tradidero, quae veluti hereditario jure assecuta fuisset cum fide amorem, & desiderium puritatis; martyrium quod subitit ad utramque tendam adeo singularibus cum circumstantiis laudatum fuit, ut minime dubito illi singulariter deservisse laudem mulieris fortis, quod gloriosissimum est elogium quod Spiritus Sanctus per Sapientem sibi tribuit illis, quarum constantiam, ac generositatem praeter ceteris admiratur.
1. Quia eadem, & puritatem servavit inter aule delicias, ubi fuit gravissimus periculis obnoxia, inter mivas, & pollutiones militum, qui ad eam fallendum actu, minisque usi sunt; & denique inter terrores, ac praesentiam mortis, quae illam dimovere non valuit. 2. Quia vis, quam habuit super illud tunc hanc Virginitatem turbam, & generosae hujus Ducis exemplum omnibus animam addidit, ut gloriosum perseveret martyrium ad suam fidem, & puritatem tendendam. Hoc est argumentum, & partitio Elogii ipsius.
III. *Adducitur Regi Virgines post eam.* Pl. 44. Trahet secum ad obsequium Domini plurimas secum Virgines. Nemo est, qui in paucis hinc verbis non deprehendat peculiarem S. Ursulae characterem, & quavis illam Spiritus Sanctus protulerit ad Ecclesiam respiciens, quae, ut distingueret a Synagoga, inter Filios suos initiare debet virtutem, cuius praxis faculis superioribus locum non invenisset; tamen varia relatione, quae semper inter Sanctam hanc, & Dei Sponsam omni carentem macula & labe intercesserunt, efficiunt ut haec spectari minime possit, quomodo illius recordatio succurrit. Utraque sunt Sponsa, Virgines simul & Matres: Si enim Ecclesia Sponsa est per arctam unionem, quam habet cum Jesu Christo, si per Spiritum suum secunda est, si per integritatem fidei suae Virgo est, nonne & Ursula has eadem possidet qualitates? quandoquidem est
Primum Virgo cutodiens puritatem in occasionebus hinc virtuti maxime oppositis.
Secundo Sponsa sine labe, quae nullam nisi cum Deo unionem habere vult.
Tercio Mater sancte secunda, quae, ut ita dicam plurimas Virgines parit, quae illius consilia, & exemplum secute amant.
Iure igitur de illa dico, quod Spiritus Sanctus olim dixit de Ecclesia; fatuam ut ad Domini sequellam plurimas Virgines trahat; *Adducitur Regi Virgines post eam.* Iure igitur illam intueor tanquam illustrem sololympham Filiam, quae ab omnibus illis suis distinguitur infinito Virginitatis numero, quae Sponsa adducit; tanquam divina fixa, quae aperuit oculos tot juvenalis, quae tranquille in mortis umbra quiescebat; denique tanquam mystica Stella, quae educit de naufragio infinitas puellas derelictas, easque feliciter in portum salutis adducit; *Adducitur Regi Virgines post eam.* En paucis idea, quae concipi potest de incomparabili Sancta Ursula, quae per se, & Socias fecit quidquid illustrius, ac generosius fieri possit ad Majorum Dei gloriam. *Sermo Manuscriptus.*
IV. *Mulierem fortem quis inveniet?* Prov. 31. S. Ursula est haec Mulier fortis, quam Sapientis tanto labore inveniebat. Hoc illa patem ostendit triplici pacto.
1. Strenue fidem, & puritatem suam servavit in periculis jam tum facientem in aula patrum occurrentibus.
2. Defendit fidem, & puritatem suam contra favillimos hostes, a quibus laesebantur.
3. Exemplo, veridique suis fortitudinem inspiravit Virgini-
Bouary, Paneg. Tom. II.

nibus, quae illam sequebantur, potius per barbarorum manus mortem subeundi, quam duas hinc virtutes a mirabilibus amittendi.
In triplici hoc statu Princeps nostra triumphat: ostendit virtutem suam contra Illecebras Aule, strenue resistit tyranni illam seducere cupientibus; & per admirabile exemplum, ac verba sua Socias auditis est, ut se ipsas tanquam victimas sine macula offerant Salvatori. *Brouat.*
Beatum castamen certavi, casum confusum, solum servavi; de reliquis superest mihi corona subitita. 2. ad Timoth. 4. Haec eisdem Apostoli verba de Sancta Ursula dici possunt, quia Deus illi dedit tres insignes Coronas pro illis, quae in mundo contemplantur, & reliquaerunt.
1. Coronam Virginitatis, quae de carne, & sanguine triumphavit, nec non de omnibus illecebris, ac blanditiis, quae in opulentia, & generis nobilitate inveniantur.
2. Coronam Martyrii, quia triumphavit de tyrannide, & iis, a quibus in captivitate tenebatur.
3. Coronam Doctrinae, quia exemplo verissime suis hanc Virginitatem turbam, quae illam sequebatur, erudit, atque illas persuaserit, ut omnia sacrificarent, & vias ipsas efunderent pro J. C. Itaque considerari potest tanquam Magistra Virginitatis, Martyrii, & Doctrinae. Virginitatem quidem, quam illas educit de Mundi captivitate; Martyrium, quia exemplo suo illas hortata est ad mortem potius subeundam, quam fidem ejurandam; Doctrinam, quia illam sibi in Patronam vindicavit. Haec igitur peculiaris fuit S. Ursulae gloria, quod non solum mater extiterit infinita Virginitatum multitudinis, quae utiliter operam impendunt in Christianis Virginitatibus erudiendis, verum etiam plurimorum eruditissimorum Theologorum in celeberrimis Mundi Gymnasiis, cuiusmodi sunt Viennense in Germania, Sioniacum in Gallia, & Comimbrense in Hispania, quae illam sibi Patronam assererunt. *Ex Meditationibus P. Novati.*
1. Martyrium pro fide, vel alia quapiam virtute sublatum semper habitum fuit gloria Christiana Religione, quae in eo sita est, ut plures habeat fideles propagatores cuiuslibet generis, & qualitatis. Sed illud perhonorabile est, quod circa personam qualitatem in Sancta Ursula invenitur. Haec erat ex genere amplissimum, Regis filia, & delectata, ut Regis solum ascendere. Poterat illa suam aulam delicias, & vitam amplecti, quae illius ortum deceret. Non deceret illi qualitas ulla ex iis, quae cum in mundo beatum efficerent potarent, & nihilominus his omnibus nuntium misit. Hic cre praetor aliis Martyrum millibus, quae non omnes eundem Religionis honorem procuraverunt.
2. Martyrium certissimum fuit argumentum non solum fidei eorum, qui Christianam Religionem professi sunt, sed etiam probatissima ratio veritatis Religionis eisdem secundum illud eundem Sancti Patris oraculum: *Nihil vera est Religio, nunquam sanguine defenditur.* Rationes detestantur ex amore naturali, quo vitam nostram prosequimur, & ex horrore mortis, ita ut nunquam animum inducere ad illum subeundam, nisi qui integram perfectamque haberet eisdem veritatis certitudinem, unde inferret, Religionem hanc oportere veram esse, quia mortales ingenio, genere, bonis natura, & fortunae praesentibus illam amplecti tantumque periculo vitam, aliorumque bonorum, quae in terris poterant sperare se esse consecuturos.
3. Martyrium causi fuit extensio fidei per secunditatem, quam videtur Utraque Martyrium sequitur applicuisse: *Sanguis Martyrum, semen Christianorum.* Tertullianus inquit, Haec innovit veritas in omnibus persecutionibus, quae Christiana Religio passae est, plures efficiunt, quaeque mortis, ut ita dicam, nisi illud Ursulae, quod subsecutum est illud tot Virginitatum Sociarum ejus, quae verbis, & exemplis animavit? Nonne igitur vocari potest Mater tot Martyrum, quot ante se in Caelum praemisit? Haec omnes circumstantiae si rite perpendantur, nonne inique effecerunt Martyrium Sanctae hujus praeter tot aliis, quibus hac omnia privilegia defuerunt?

PARAGRAPHUS II.
Pentes, ex quibus hauriri copia potest ad propositum Sermonum structuras exornandas, & Auctores, qui de hoc agunt arguuntur.
Historia S. Cuniberti, qui S. Ursulae martyrium refert in anno 258. sub Maximino, non autem sub Maximo Tyranno.
Sarius, qui fassori stylo prosequitur historiam Martyrii Sanctae hujus cum circumstantiis, de quibus plurimi dubitant. Citat vetus Manuscriptum Anonymi ejusdem, cuius auctoritatem secutus, hac omnia vera esse contendit. Sigibertus, & Uliardus eodem sermo pacto loquuntur, sed quin immoremur recentium Criticorum judicio circa nomenclaturam Sanctae Ursulae, & alia facta, quorum non omnia adit certitudo necessaria, ut Sancta hujus elogium statuant Martyrii ipsius diem celebrantis.
P. Senault Oratorii Sacerdos Tomo tertio Panegyricorum. *Brouat, sermo tertio Panegyricorum.*
P. 3 P. Te.